

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ

HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ
KLİNİK UYGULAMA REHBERİ

İstanbul, 2023

İlk Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
04.09.2020	04	25.09.2023	1 / 27

Hazırlayanlar:

Prof. Dr. Merdiye ŐENDİR (Bařkan)

Prof. Dr. Sonay GÖKTAŐ

Doç. Dr. Melike DİŐSİZ

Doç. Dr. Selda RIZALAR

Doç. Dr. Demet İNANGİL

Doç. Dr. Burcu AYKANAT GİRGIN

Doç. Dr. Elif DÖNMEZ

Dr. Öğr. Üyesi Hacer ÖZEL

Dr. Öğr. Üyesi Elif BÜLBÜL

Öğr. Gör. Merve MURAT

Arş. Gör. Merve SARITAŐ

Arş. Gör. Aydan YILMAZ

Sevgili öğrencimiz,

Hemşirelik Bakımı Yönetimi Dersi'nde, lisans eğitimi süresince kazandığınız bilgi ve becerilerinizi birey, aile ve toplumun sağlık bakımı gereksinimlerini karşılamada kullanarak yeterlik kazanmanızı sağlamak ve profesyonel yaşama hazırlanmak amaçlanmaktadır.

Bu rehber, Hemşirelik Bakımı Yönetimi Dersi'nin değerlendirilmesine ilişkin bilgi ve formları kapsamaktadır. Bu derste size, fakültemizden bir öğretim üyesi ve alandan bir hemşire rehberlik edecektir.

1. Hemşirelik Bakımı Yönetimi Dersinin İşleyişi

Fakültemiz 4. Sınıf Güz ve Bahar Yarıyılı müfredatında yer alan Hemşirelik Bakımı Yönetimi I- II dersleri ana bilim dallarına göre şubelere ayrılmaktadır. Öğrenci bu ana bilim dallarından birini seçerek ilgili birimdeki öğretim elemanlarının sorumluluğunda teorik ve uygulama eğitimini gerçekleştirmektedir. Ders, haftada 2 saat teorik ve 24 saat klinik/saha uygulamasından (İşletmede Mesleki Eğitim) oluşmaktadır.

2. Hemşirelik Bakımı Yönetimi Dersi Klinik Uygulama Alanlarının Özelliği

Dersin uygulaması İstanbul ilinde bulunan Eğitim Araştırma Hastaneleri ve Şehir Hastanelerinin İç Hastalıkları, Cerrahi Hastalıkları, Doğum ve Kadın Hastalıkları, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Onkoloji ve Psikiyatri birimlerinden birinde ve/veya koruyucu, tedavi edici ve rehabilite edici sağlık hizmeti veren kurumlarda gerçekleştirilir.

3. Hemşirelik Bakımı Yönetimi Dersi Klinik Uygulamanın Çıktıları

Hemşirelik Bakımı Yönetimi dersinin bilgi, beceri ve yetkinlik düzeyinde klinik uygulama öğrenme çıktıları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Klinik Uygulamanın Bilgi, Beceri ve Yetkinlik Düzeyinde Çıktıları

Hafta	Klinik Uygulamanın Bilgi, Beceri ve Yetkinlik Düzeyinde Çıktıları
1. Hafta	1.Ders hakkında bilgi sahibi olur. 2.Dersin hedeflerini tanımlar.
2. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
3. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
4. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
5. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
6. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.

7. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
8. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
9. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
10. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
11. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
12. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
13. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
14. Hafta	1.İlgili ana bilim dalının önerdiği makaleleri analiz eder. 2.Klinik uygulamada bakım verdiği bireyin hemşirelik bakımını bir hemşirelik modeli doğrultusunda, görev ve sorumlulukları çerçevesinde uygular ve sorumluluk alır.
15. Hafta	1.Ders değerlendirmesi yapılır.

4. Dersin Değerlendirilmesi

Bu derste öğrenci Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesi ile birlikte Klinik ve Saha Uygulama Yönergesine göre değerlendirilir.

Öğrencinin ara sınav ve final sınavı değerlendirme yöntemlerine göre etki oranları, değerlendirme formları ve değerlendiren bilgileri **Tablo 2’de** sunulmuştur. *Yazılı sınav*, öğrencinin seçtiği ilgili ana bilim dalına özgü (%50) ve temel hemşirelik bilgisini ölçmeye yönelik (%50) soruları içermektedir. *Sözlü sınav* ilgili ana bilim dalı tarafından belirlenen sözlü, yapılandırılmış klinik beceri sınavı yöntemleri ile değerlendirilir.

Tablo 2. Hemşirelik Bakımı Yönetimi Dersi Değerlendirme Sistemi

Değerlendirme Yöntemleri	Ara Sınav	Final Sınavı	Değerlendirme Formu	Değerlendiren
Klinik Uygulama Değerlendirme	%40	%20	Form 2	Rehber Hemşire
Vaka Ödevi Değerlendirme	%40	%20	Form 3	Öğretim Elemanı
Araştırma Kritiği (İngilizce)	%20	-	Form 4	Öğretim Elemanı
Vaka Sunumu Değerlendirme	-	%10	Form 5	Öğretim Elemanı
Yazılı Sınav	-	%25	-	Öğretim Elemanı
Sözlü Sınav	-	%25	-	Öğretim Elemanı
Toplam	%100	%100		

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KLİNİK VE SAHA UYGULAMA KURALLARI

“Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Lisans Öğrencilerinin Klinik ve Saha Uygulama Yönergesi” hükümleri doğrultusunda hazırlanan, uygulamalara katılan öğrencilerin görev ve sorumlulukları ile uymaları gereken kurallar aşağıda belirtilmiştir;

- a) Öğrenciler, “16/05/2016 tarihli ve 29714 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği”ni bilmek ve uygulamakla yükümlüdür.
- b) Öğrenciler dönem içi uygulamalar süresince buldukları kurumda uygulanan çalışma ve disiplin kurallarına uymakla yükümlüdür ve öğrencilerin uygulama alanına çıkmadan önce bu formu imzalamaları gerekmektedir.
- c) Öğrenciler “Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği” gereğince uygulamaların %80’ine devam etmek zorundadır ve öğrenci klinik uygulamaya gelmediği günlerinin devamını kendisi takip etmelidir.
- d) Öğrenciler kendileri için belirlenen uygulama alanında, 08:00-16:00 saatleri arasında uygulama yapmak zorundadır. Öğlen yemeği belirlenen saatlerde yalnızca bulunduğu hastanede yenmelidir.
- e) Görevli öğretim elemanının izni olmadan uygulama yerlerinden ayrılamaz, uygulama yerini değiştiremez ve terk edemezler.
- f) Öğrenci, planlanan tarih ve saatler dışında, Fakültenin bilgisi ve kurum amirinin izni olmadan uygulama alanında bulunamaz.
- g) Öğrenciler uygulama alanındaki her türlü araç ve gerecin dikkatli kullanılmasına özen gösterir.
- h) Öğrencilerin stetoskop, ışık kalemi, kalem, not defteri, saniyeli kol saati gibi bireysel araç- gereçleri ve kimliklerini gösterir yaka kartı daima yanlarında olmalıdır. Özel eşyalarının güvenliğinden kendileri sorumludur.
- i) Öğrenciler uygulamalarda Fakülte Dekanlığının belirlemiş olduğu forma; forma üzerine forma bütünlüğünü bozmayacak lacivert ya da beyaz hırka; ayakkabı olarak beyaz ve ses çıkarmayan ayakkabılar giymelidir. Kız öğrencilerinin saçları dışarı çıkmayacak şekilde toplanmış olması ve başörtüsü kullanan öğrencilerin lacivert başörtü takması; erkek öğrencilerin sakal, bıyık tıraşını yapmış olması gerekir. Klinik alanda saat dışında takılmamalıdır.
- j) Öğrencilerin uygulamalarda hemşirelik mesleğine uygun genel sağlıklı yaşam ve hijyen kurallarına uyması, formlarının temiz ve ütülenmiş olması gerekmektedir.
- k) Klinik uygulama alanlarında eğitimcileri, arkadaşları, tüm sağlık ekibi üyeleri, hasta ve hasta yakınları ile uygun, uyumlu, saygılı bir iletişim kurar ve sürdürür.
- l) Uygulama alanlarında uygun davranış sergilemeyen öğrenciye uygulama yürütücüsü tarafından uyarıda bulunulur; öğrencinin davranışı değişmediği durumda tutanak tutularak kaydedilir.
- m) Öğrenciler uygulamalarda cep telefonu, cep bilgisayarı vb. gibi elektronik cihazlar kapalı veya sessiz konumda olmalıdır.
- n) Öğrenci uygulama alanlarında yazılı izin almadan fotoğraf çekemez, ses ve görüntü kaydı alamaz, yayınlamaz ve paylaşamaz.
- o) Öğrenciler hastalar ile kişisel bilgilerini (soyad, cep telefonu numarası vb. gibi) paylaşamaz ve hastaların maddi isteklerini (para veya sigara verme, cep telefonlarını kullanma vb. gibi) yerine getirmez.
- p) Öğrenciler uygulama alanlarında, hemşirelik bakım ve uygulamaları ile ilgili sorumluluklarını zamanında eksiksiz olarak, ilgili kişilerin gözetimi ve denetimi altında yapmalıdır.
- q) Öğrenciler bakım verdiği hastalar için uygulama yürütücüsünün belirlediği klinik uygulama planına uyar.
- r) Öğrenciler uygulama yerinde yapmış oldukları çalışmalara ilişkin bakım planı ve benzeri formları ve raporları kendisine bildirilen sürede hazırlar ve uygulama yürütücüsüne teslim eder.
- s) Öğrenciler uygulamalar esnasında iş sağlığı güvenliği ve hasta güvenliği kurallarına uyar.
- t) Öğrenciler uygulama alanındaki hizmet içi eğitim programlarına uygulama yürütücüsünün kontrolü dâhilinde aktif olarak katılabilir.
- u) Öğrenciler uygulama alanındaki grev, iş bırakma, işi yavaşlatma gibi eylem ve faaliyetlere katılamaz, bunları destekleyemez veya propagandasını yapamaz; herhangi bir siyasi ya da ideolojik faaliyette bulunamaz.
- v) Öğrenciler uygulama öncesi ana bilim dalı uygulama alanlarına özgü kendilerine açıklanan diğer kurallara uymakla yükümlüdür.
- w) Öğrenciler, uygulama sırasında ya da bitiminde varsa uygulamaya ilişkin istek ve önerilerini sorumlu öğretim elemanına ve Ana Bilim Dalı Başkanlığına dilekçe ile iletebilir.

Dersin Adı:
Eğitim ve Öğretim Yılı:

Öğrenci Adı Soyadı:
İmza:

UYGULAMADA VE DEĞERLENDİRMEDE KULLANILACAK FORMLAR

Form 1

Öğrenci Bilgi Formu

Bu form doldurularak bir tane Rehber Hemşireye, bir tane Danışman Öğretim Üyesine teslim edilecektir.

Form 2

Klinik Uygulama Değerlendirme Formu

Bu form öğrenci tarafından dönem başında Rehber Hemşire 'ye teslim edilecektir. Ara sınav/final sınavı öncesi Rehber Hemşire tarafından doldurulup imzalanan form kapalı zarf içinde Danışman Öğretim Üyesine teslim edilecektir.

Form 3

Vaka Ödevi Değerlendirme Formu

Bu form öğrenci tarafından dönem başında Danışman Öğretim Üyesine teslim edilecektir. Ara sınav ve final sınavı öncesi Danışman Öğretim Üyesi tarafından doldurulacaktır.

Form 4

Araştırma Kritiği Değerlendirme Formu

Bu form öğrenci tarafından dönem başında Danışman Öğretim Üyesine teslim edilecektir. Ara sınav öncesi Danışman Öğretim Üyesi tarafından doldurulacaktır.

Form 5

Vaka Sunumu Değerlendirme Formu

Bu form öğrenci tarafından dönem başında Danışman Öğretim Üyesine teslim edilecektir. Final sınavı öncesi Danışman Öğretim Üyesi tarafından doldurulacaktır.

Form 6

Temel Beceriler Listesi

Bu form, rehber hemşire tarafından doldurulacak ve dönem sonunda Danışman Öğretim Üyesine teslim edilecektir.

Form 7

Devam Çizelgesi

Bu form, uygulama sonunda Rehber Hemşire'ye imzalatılacak ve Danışman Öğretim Üyesine teslim edilecektir.

Form 8

Klinik Uygulama Risk Değerlendirme Formu

Bu form doğrultusunda klinik uygulama alanının uygulama öncesinde Rehber Hemşire/Dersin Öğretim Üyesi tarafından risk değerlendirmesi yapılır ve doldurulur.

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
..... / ..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ..... YARI YILI
HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ
KLİNİK UYGULAMA
ÖĞRENCİ BİLGİ FORMU (FORM 1)

Fotoğraf

Öğrenci Adı Soyadı :

Öğrencinin Numarası :

Telefon Numarası :

E-posta :

Adres :

Danışman Öğretim Üyesi Adı Soyadı :

Telefon Numarası :

E-posta :

Adres :

Rehber Hemşire Adı Soyadı :

Telefon Numarası :

E-posta :

Adres :

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
..... / ..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ..... YARI YILI
HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ
KLİNİK UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU
(FORM 2)

Öğrencinin Numarası:

Tarih:

Öğrencinin Adı Soyadı:

Rehber Hemşire:

Uygulama Yapılan Servis:

Değerlendirme Yönergesi: Öğrencinin değerlendirilmesi, aşağıda yer alan dört ana ölçütün alt ölçütlerinden uygun olan puanlarının toplamıyla değerlendirilir. Öğrenci toplam 100 puan üzerinden değerlendirilmekte olup her ana ölçütün puan değeri yanında belirtilmiştir. Öğrencinin başarısına göre uygun olan puan verilerek toplam puan elde edilir.		
DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Alınabilecek Puan	Puan
A-Profesyonel Davranışların Değerlendirilmesi (30 puan)	3-Yeterli 2-Geliştirilmeli 1-Yetersiz	
1- Kliniğin çalışma saatlerine uyma	3	
2- Klinik uygulama kılık kıyafet yönetmeliğine uyma	3	
3- Rol ve sorumluluklarını yerine getirebilme	3	
4- Öğrenmeye istekli olma/klinikte yapılan bilimsel faaliyetlere katılmada istekli olma	3	
5- Sorun çözme becerisine sahip olma	3	
6- Geliştirilmesi gereken yönlerini fark etme ve çaba gösterme	3	
7- Zamanı etkin yönetebilme	3	
8- Mesleki etik ilkelere sahip olma	3	
9- Klinik teslim ve vizitlerine katılma	3	
10-Ekip üyeleri ve arkadaşları ile iş birliği içinde olma	3	
B- Kişilerarası İlişkilerin Değerlendirilmesi (10 puan)	2-Yeterli 1-Yetersiz	
1- Bakım verdiği sağlıklı/hasta birey ile etkili iletişim kurabilme	2	
2- Bakım verdiği sağlıklı/hasta bireyin ailesi ile etkili iletişim kurabilme	2	
3- Sağlık ekibi üyeleri ile etkili iletişim kurabilme	2	
4- Arkadaşları ile etkili iletişim kurabilme	2	
5- Öğretim elemanı ve rehber hemşire ile etkili iletişim kurabilme	2	

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Alınabilecek Puan	Puan
C- Sağlıklı/Hasta Bireyin Bakım Sürecinin Değerlendirilmesi (40 puan)	4-Çok Yeterli 3-Yeterli 2-Geliştirilmeli 1-Yetersiz	
1- Birey ve aileye ilişkin verileri toplayabilme	4	
2- Hemşirelik tanıları belirleyebilme	4	
3- Hemşirelik tanıları öncelik sırasına koyabilme	4	
4- Hemşirelik tanısı ile ilgili amaç belirleyebilme	4	
5- Amaç ve beklenen sonuçlara yönelik bakım girişimlerini planlayabilme	4	
6- Planlanan bakım girişimlerini uygulayabilme	4	
7- Amaç ve beklenen sonuçlara ulaşmış ulaşmadığını değerlendirebilme	4	
8- Değerlendirme sonuçlarını kullanarak tekrar planlama yapabilme	4	
9- Kuramsal bilgiyi tartışabilme	4	
10-Hemşirelik bakım planını zamanında teslim edebilme	4	
D- Hasta Eğitiminin Değerlendirilmesi (20 puan)	4-Çok Yeterli 3-Yeterli 2-Geliştirilmeli 1-Yetersiz	
1- Bakım verdiği sağlıklı/hasta birey ve ailesinin eğitim gereksinimlerini belirleme	4	
2- Bakım verdiği sağlıklı/hasta birey ve ailesinin gereksinimlerine yönelik materyal hazırlama	4	
3- Bakım verdiği sağlıklı/hasta birey ve ailesi için eğitim planlama	4	
4- Bakım verdiği sağlıklı/hasta birey ve ailesine eğitim verme	4	
5- Verilen eğitimin etkinliğini değerlendirebilme	4	
TOPLAM PUAN	100	

Rehber Hemşire İmza

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
..... / ..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ..... YARI YILI
HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ KLİNİK UYGULAMA
VAKA ÖDEVİ DEĞERLENDİRME FORMU (FORM 3)

Öğrencinin Adı Soyadı/No : Tarih :
Uygulama Alanı/Klinik : Öğretim Elemanı :

Değerlendirme Yönergesi: Öğrencinin vaka ödevi, aşağıda yer alan iki ana ölçütün alt ölçütlerinden uygun olan puanlarının toplamıyla değerlendirilir. Öğrenci toplam 100 puan üzerinden değerlendirilmekte olup her ana ölçütün puan değeri yanında belirtilmiştir. Öğrencinin başarısına göre uygun olan puan verilerek toplam puan elde edilir.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Alınabilecek Puan	Puan
A- Vaka Ödevinin Genel Değerlendirmesi (20 puan)	10-Yeterli 5-Geliştirilmeli 0-Yetersiz	
1- Vaka ödevinin genel düzeni (kapak, içerik, kaynakça)	10	
2- Vakaya ilişkin bilgi durumu (Hastalık, tanı ve tedaviye yönelik uygulamalar)	10	
B- Sağlıklı/Hasta Bireyin Bakım Sürecinin Değerlendirilmesi (80 puan)	8-Çok Yeterli 6-Yeterli 4-Geliştirilmeli 2-Yetersiz	
1- Birey ve aileye ilişkin verileri toplayabilme	8	
2- Hemşirelik tanılarını belirleyebilme	8	
3- Hemşirelik tanılarını öncelik sırasına koyabilme	8	
4- Hemşirelik tanısı ile ilgili amaç belirleyebilme	8	
5- Amaç ve beklenen sonuçlara yönelik bakım girişimlerini planlayabilme	8	
6- Planlanan bakım girişimlerini uygulayabilme	8	
7- Amaç ve beklenen sonuçlara ulaşp ulaşmadığını değerlendirebilme	8	
8- Değerlendirme sonuçlarını kullanarak tekrar planlama yapabilme	8	
9- Kuramsal bilgiyi tartışabilme	8	
10- Hemşirelik bakım planını zamanında teslim edebilme	8	
TOPLAM PUAN	100	

Öğretim Elemanı İmzası

T.C.

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ

..... / ..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ..... YARI YILI

HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ KLİNİK UYGULAMA

ARAŞTIRMA KRİTİĞİ DEĞERLENDİRME FORMU (FORM 4)

Öğrencinin Adı Soyadı/No :

Tarih :

Öğretim Elemanı :

Değerlendirme Yönergesi: Öğrencinin araştırma kritiği, aşağıda yer alan iki ana ölçütün alt ölçütlerinden uygun olan puanlarının toplamıyla değerlendirilir. Öğrenci toplam 100 puan üzerinden değerlendirilmekte olup her ana ölçütün puan değeri yanında belirtilmiştir. Öğrencinin başarısına göre uygun olan puan verilerek toplam puan elde edilir.

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ		Alınabilecek Puan	Puan
A- Makale kritiğine ilişkin değerlendirme (80 puan)		10-Yeterli 5-Geliştirilmeli 0-Yetersiz	
1- Başlık	Türkçe/İngilizce başlığın araştırma içeriğine uygunluğunu değerlendirme	10	
2- Türkçe Özet	Araştırmanın amaç, yöntem, bulgu, sonuç ve anahtar kelimelerin özet içeriğine uygunluğunu değerlendirme	10	
3- İngilizce Özet	Araştırmanın amaç, yöntem, bulgu, sonuç ve anahtar kelimelerin özet içeriğine uygunluğunu değerlendirme	10	
4- Giriş	Araştırmanın içeriği, güncel ve yeterli literatür kullanımı değerlendirme	10	
5- Method	Araştırma tasarımı, örneklem seçimi, veri toplama aracı, veri toplama yöntemi, kullanılan istatistiksel yöntemler ve etik ilkelerin uygunluğunu değerlendirme	10	
6- Bulgular	Bulgular uygun bir sıraya göre metin, tablo ya da şekil üzerinde gösterilmesini değerlendirme	10	
7- Tartışma	Araştırma bulguları yeterli ve uygun şekilde tartışılması ve uygun literatür ile karşılaştırılmasını değerlendirme	10	
8- Sonuç	Araştırmanın sınırlılıklarını, sonuç ve önerilerin araştırmanın amaçlarına uygunluğunu değerlendirme	10	
B- Makale kritiği sunumunun değerlendirilmesi		5-Yeterli 3-Geliştirilmeli 1-Yetersiz	
1- Makaleye hakim olma ve sorulara yeterli cevap verebilme		5	
2- Uygun sunum yöntemlerini kullanma		5	
3- Uygun eğitim materyali kullanma		5	
4- Sunum süresinin etkin kullanma		5	
TOPLAM PUAN		100	

Öğretim Elemanı İmzası

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
..... / ..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ..... YARI YILI
HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ KLİNİK UYGULAMA
VAKA SUNUMU DEĞERLENDİRME FORMU (FORM 5)

Öğrencinin Adı Soyadı/No :

Tarih :

Öğretim Elemanı :

Değerlendirme Yönergesi: Öğrencinin sunumu, aşağıda yer alan 10 değerlendirme ölçütünün alt ölçütlerinden uygun olan ölçüt puanlarının toplamıyla değerlendirilir. Her ölçütten en fazla 10 puan en az 0 puan alınır.		
DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Alınabilecek Puan	Puan
1. Konuya etkili bir giriş yapma (10 puan)		
• Öğrenci sunuma etkili bir giriş yaptı.	10	
• Öğrenci sunuma monoton bir şekilde giriş yaptı.	5	
• Öğrenci sunum konusuna uygun olmayan şekilde giriş yaptı.	0	
2. Öğrenim hedeflerinin belirlenmesi ve sunulması (10 puan)		
• Öğrenci sunumun içeriğine uygun öğrenim hedeflerini belirtti.	10	
• Öğrenci sunumun içeriğiyle kısmen uygun olan öğrenim hedefleri belirtti.	5	
• Öğrenci öğrenim hedefi belirtmedi.	0	
3. Konuya hakimiyet (10 puan)		
• Öğrenci konuya bütünüyle hakimdi, slayta bağlı kalmadı ve soruları yanıtladı.	10	
• Öğrenci konuya biraz hakimdi, ara ara slayta baktı ve soruları yanıtlamakta zorlandı.	5	
• Öğrenci konuya hakim değildi, sürekli slayta baktı ve soruları yanıtlamadı.	0	
4. Etkili beden dili kullanımı ve dinleyiciyle etkileşim kurma (10 puan)		
• Öğrenci etkili beden dili kullandı ve dinleyicilerle yeterli etkileşim kurdu.	10	
• Öğrenci beden dilini yetersiz kullandı ve dinleyicilerle az düzeyde etkileşim kurdu.	5	
• Öğrenci beden dilini etkin kullanamadı ve dinleyicilerle etkin etkileşim kurmadı.	0	
5. Açık, anlaşılır konuşma ve ses tonunu etkin kullanma (10 puan)		
• Öğrenci açık, anlaşılır konuştu ve ses tonunu uygun kullandı.	10	
• Öğrenci kısmen açık, anlaşılır konuştu ve ses tonunu kısmen uygun kullandı.	5	
• Öğrenci sesinin tonunu ve konuşma hızını sunum boyunca dinleyicilerin dikkatini çekecek şekilde ayarlayamamıştır.	0	

6. Uygun ve yeterli içerik hazırlama (10 Puan)		
• Sunum slaytları özenli hazırlanmış, içerik planı yapılmış, konu içeriği ve görsellik yeterliydi.	10	
• Sunum slaytlarının içeriği kısmen yeterliydi.	5	
• Slaytlar yetersiz ya da gereksiz içerik bulunmaktaydı.	0	
7. Etkili öğretim yöntem ve tekniği kullanma (10 puan)		
• Öğrenci konuya uygun öğretim yöntem ve tekniği kullandı.	10	
• Öğrenci öğretim yöntemi ve tekniğini uygulamaya çalıştı ancak yeterli değildi.	5	
• Öğrenci anlatım dışında bir öğretim yöntem ve tekniği kullanmadı	0	
8. Süreyi etkin kullanma (10 puan)		
• Öğrenci süreyi etkin kullandı.	10	
• Öğrenci süreyi etkin kullanmaya çalıştı ancak yeterli düzeyde değildi.	5	
• Öğrenci süreyi etkin kullanamadı.	0	
9. Öğretim araç gereçlerini/teknolojiyi etkin kullanma (10 puan)		
• Öğrenci öğretim araç gereçlerini/ teknolojilerini etkin kullandı.	10	
• Öğrenci öğretim araç gereçlerini/ teknolojilerini etkin kullanmaya çalıştı ancak yeterli düzeyde değildi.	5	
• Öğrenci öğretim araç gereçlerini/ teknolojilerini etkin kullanmadı.	0	
10. Sunumu etkin sonlandırma (10 puan)		
• Öğrenci konuyu özetledi ve uygun kapanış yaptı.	10	
• Öğrenci konuyu kısa bir açıklamayla sonlandırdı.	5	
• Öğrenci özet yapmadı ve konuyu etkin şekilde sonlandırmadı.	0	
TOPLAM PUAN	100	

Öğretim Elemanı İmzası

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
..... / ..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ..... YARI YILI
HEMŞİRELİK BAKIM YÖNETİMİ DERSİ KLİNİK UYGULAMA KLİNİK BECERİLER LİSTESİ (FORM 6)

Öğrencinin Adı Soyadı/No :
Uygulama Alanı/Klinik :

Tarih :
Öğretim Elemanı :

	TEMEL BECERİLER	Yaptı	Yapmadı	Gözlemlendi	Açıklama
GÜVENLİ ÇEVRENİN SAĞLANMASI VE SÜRDÜRÜLMESİ	El yıkama				
	Cerrahi el yıkama				
	Steril eldiven, gömlek ve maske giyme-giydirme- çıkarma				
	Steril malzeme kullanma				
	Tıbbi asepsiye uygun maske takma				
	Tıbbi asepsiye uygun önlük giyme/giydirme				
	Solüsyonlarla dezenfeksiyon uygulama				
	İzolasyon önlemlerini uygulama				
	Atık yönetimi				
	Hasta kimliğini doğrulama				
	Hastayı kliniğe kabul etme				
	İlaç ve malzemelerin güvenliğini sağlama ya da güvenli ilaç ve malzeme kullanma				
	Düşmeleri önleme				
	Kontraktürleri önleme				
İLETİŞİM	Terapötik ortam oluşturma				
	Terapötik iletişim kurma				
	Etkin dinleme				
SOLUNUM	Derin soluk alma ve öksürme egzersizleri yaptırma				
	Maske ile oksijen verme				
	Nazal yolla oksijen verme				
	Oksijenasyonu değerlendirme				
	Oral, nazal, trakeal aspirasyonu yapma				
	Postüral drenaj uygulama				
	Trakeostomi bakımı yapma				
BESLENME	Ağızdan beslenmeye yardım etme				
	Beslenmeyi izleme ve değerlendirme				
	Biberonla besleme				
	Emzirmeyi başlatma ve sürdürme				
	Gastrostomiden besleme				
	Gavajla besleme				
	Nazogastrik sonda yerleştirme ve bakımı				
	Parenteral, enteral besleme				
	Total parenteral besleme				

BOŞALTIM	Aldığı çıkardığı takibi yapma				
	Bağırsak eğitimi verme				
	Boşaltıcı-tedavi edici lavman yapma				
	İdrar torbasını değiştirme				
	Kondom kateter uygulama				
	Mesane eğitimi verme				
	Mesane irrigasyonu uygulama				
	Mesane katerizasyonu uygulama ve bakımını yapma				
	Ördek/sürgü verme				
	Rektal tüp uygulama				
	Ürostomi, kolostomi, ileostomi bakımı verme				
	KİŞİSEL TEMİZLİK ve RAHATLIĞI SAĞLAMA	Ağız, yüz, göz, kulak, burun, el, ayak, tırnak, saç bakımı verme			
Özel ağız bakımı verme					
Tam vücut banyosu verme					
Bit tedavisi uygulama					
Perine bakımı verme					
Hastanın giyinme ve soyunmasına yardım etme					
İçinde hasta bulunan yatağı yapma					
Masaj yapma					
YAŞAMSAL BULGULAR	Kan basıncını ölçme ve değerlendirme				
	Nabızı (Apikal ve periferik) sayma ve değerlendirme				
	Solunumu sayma ve değerlendirme				
	Vücut sıcaklığını ölçme ve değerlendirme				
	Ağrıyı değerlendirme				
	Santral venöz basıncı ölçme ve değerlendirme				
SICAK SOĞUK UYGULAMALAR	Genel sıcak uygulama				
	Genel soğuk uygulama				
	Lokal sıcak uygulama				
	Lokal soğuk uygulama				
	Oturma banyosu (sitz) verme				
İLAC UYGULAMALARI	İlaçları uygun koşullarda saklama				
	İlaç dozu hesaplama				
	Oral ilaçları hazırlama ve uygulama				
	İntramüsküler enjeksiyon uygulama				
	Ven içi /intra venöz (IV) enjeksiyon uygulama				
	Ven içi/İntra venöz (IV) katater uygulama				
	IV set hazırlama				
	Solüsyonları uygun şekilde hazırlama				
	IV sıvı akış hızı hesaplama				
	IV sıvı tedavisini başlatma, akış hızını düzenleme ve izleme				

	IV solüsyona ilaç ilave etme				
	İnhalasyon yoluyla ilaç uygulama				
	Deri altı enjeksiyon yapma				
	Deri içi enjeksiyon yapma				
	Deriye ilaç uygulama				
	Buruna ilaç uygulama				
	Göze ilaç uygulama				
	Kulağa ilaç uygulama				
	Rektuma ilaç uygulama				
	Vajinaya ilaç uygulama				
	Nazogastrik (NG) ve perkütan endoskopik gastrotomi (PEG) yoluyla ilaç uygulama				
	İntavenöz/Santral venöz kateter uygulaması ve bakımı				
	Kateterden ilaç verme				
	Örnek alma (kan, burun, boğaz, balgam, idrar, gaita, dışkı kültürü, kateter kültürü ve yara kültürü alma)				
	Kan-glukoz seviyesini değerlendirme				
	Kan ürünleri ve kan transfüzyonunu başlatma, akış hızını düzenleme ve izleme				
HAREKET	Alçı-atel-traksiyon bakımı yapma				
	Basınç yarasını önleyici destek malzemesi yerleştirme				
	Bireyi yatak içinde hareket ettirme ve pozisyon verme (Supine/sırtüstü, Favler-yarı favler, Ortopne, Prone/yüzüstü, Sims Dorsal rekümbent, Litotomi)				
	Hastayı mobilize etme				
	Hastayı yataktan sandalyeye/sedyeye geçirme				
	ROM/ Eklem açıklığı egzersizlerini yaptırma pozisyonu verme				
	İzometrik-izotonik-izokinetik egzersizler yaptırma				
	Özel cerrahi girişimlere uygun (mastektomi, vb.) egzersiz yaptırma				
	Şok pozisyonu verme				
	Vücut mekaniklerine uygun hareket etme				
UYKU	Uykunun değerlendirilmesi				
	Uykuya yardımcı uygulamalar				
YARA BAKIMI	Basınç yarası gelişme riskini değerlendirme				
	Yara ve basınç yarası bakımı verme				
	Yarayı değerlendirme				
	Stoma bakımı verme				
	Diyabetik ayak bakımı verme				
CERRAHİ GİRİŞİM	Ameliyata hazırlama				
	Ameliyat öncesi bakım verme				
	Ameliyat sırası bakım verme				
	Ameliyat sonrası bakım verme				

DOĞUM ÖNCESİ VE SONRASI BAKIMI	Çocuk Kalp Sesleri (ÇKS)'ni dinleme				
	Epizyo bakımı yapma				
	Fundus masajı yapma				
	Kanama kontrolü yapma				
	Leopold manevrası yapma				
	Loşia izleme				
	Meme bakımı yapma				
YENİ DOĞAN BAKIMI	Anne bebek etkileşimini sağlama				
	APGAR'ı değerlendirme				
	Bebek banyosu yapma				
	Deri bakımı yapma				
	Fizik muayene yapma				
	Fototerapi alan bebeğe bakım yapma				
	Göbek bakımı yapma				
	Göz bakımı yapma				
	Vücut sıcaklığını koruma				
YAŞAM SONU BAKIM	Ölümü yaklaşan bireye bakım				
	Yas sürecinde ailenin desteklenmesi				
	Ölüm sonrası bakım				
SAĞLIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ	Antropometrik değerlendirme				
	Deri ve deri eklerini değerlendirme				
	Kardiyovasküler sistemi değerlendirme				
	Kas iskelet sistemini değerlendirme				
	Kulak burun boğazı değerlendirme				
	Meme muayenesi yapma				
	Nörolojik değerlendirme				
	Ruhsal değerlendirme				
	Sindirim sistemini değerlendirme				
	Solunum sistemini değerlendirme				
	Sosyal değerlendirme				
Ürogenital sistemi değerlendirme					
EĞİTİM	Eğitim gereksinimlerine ilişkin veri toplama				
	Eğitime ilişkin hemşirelik tanımlarını belirleme				
	Eğitimi planlama				
	Eğitimi uygulama				
	Eğitimi değerlendirme				
	Eğitim uygulamalarını kaydetme				
	Eğitim uygulamalarında etkili sunum becerilerini kullanma				
Not: Öğrenci tarafından yapılan beceriler, rehber hemşire tarafından doldurulacaktır.					

T.C.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
..... / ..... EĞİTİM ÖĞRETİM YILI..... YARI YILI
HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ
KLİNİK UYGULAMA DEVAM ÇİZELGESİ (FORM 7)

ÖĞRENCİNİN ADI SOYADI:
ÖĞRENCİNİN NUMARASI:
REHBER HEMŞİRE:
UYGULAMA YAPILAN SERVİS:
DANIŞMAN ÖĞRETİM ÜYESİ:

	UYGULAMA TARİHLERİ		
1. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
2. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
3. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
4. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
5. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
6. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
7. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
8. Hafta	<i>Ara Sınav Haftası</i>		
9. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
10. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
11. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
12. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
13. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
14. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...
15. Hafta	.../.../20...	.../.../20...	.../.../20...

Rehber Hemşire İmza

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ KLİNİK UYGULAMASI
EĞİTİCİ/ÖĞRENCİ ORANLARI

Uygulamanın Yapıldığı Kurum ve Klinikler	Eğitimci	Öğrenci Sayısı
... Hastanesi -		

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ KLİNİK UYGULAMASI
... HASTANESİ

ÖĞRENCİNİN ADI SOYADI	BAŞLAMA TARİHİ	BİTİŞ TARİHİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BAKIMI YÖNETİMİ DERSİ
GÜVENLİ UYGULAMA KONTROL TABLOSU

ÖĞRENCİNİN ADI SOYADI	İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ SERTİFİKASI (Var/Yok)	AŞILANMA DURUMU (Var/Yok)

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KLİNİK UYGULAMA RİSK DEĞERLENDİRME
FORMU (FORM 8)

Tarih:

Uygulama Alanı:

Uygulama Dersi:

Klinik Uygulama Alanı	Riske Maruz Kalma Durumu	
	Evet	Hayır
Ergonomik Risk Faktörleri		
1. Öğrencinin klinik uygulama öncesi İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi alma durumu		
2. Klinik uygulama alanına öğrencinin ulaşımındaki zorluk durumu		
3. Klinik uygulama alanında öğrencinin giyinmesine olanak sağlayan bir ortamın bulunma durumu		
4. Klinik uygulama alanının temiz ve düzenli olma durumu		
5. Klinik uygulama alanında eşyaların düzensiz yerleşimine bağlı; çarpma, sıkışma, düşme ve yaralanma durumu		
6. Klinik uygulama alanının yangından korunma planının olma durumu		
7. Klinik uygulama alanında ıslak/kaygan zemine bağlı; çarpma, kayma, tökezleme, düşme ve sıkışmaya bağlı; çarpma, burkulma ve yaralanma durumu		
Enfeksiyon Risk Faktörleri		
1. Öğrencilerin klinik uygulama öncesi Hepatit B aşısının yapılma durumu		
2. Öğrencilerin klinik uygulama öncesi bağışıklama durumu (kızamık, kızamıkçık, suçiçeği vb. çocukluk çağı enfeksiyon hastalıkları)		
3. Öğrencinin cildine kan ve vücut sıvılarının temas durumu		
4. Öğrencinin gözüne kan ve vücut sıvılarının temas durumu		
5. Öğrencinin enfeksiyon ajanlarına (bakteri, virüs vb.) maruz kalma durumu		
6. Öğrencinin enfeksiyon riskine (HIV, Hepatit B, Tüberküloz vb.) maruz kalma durumu		
7. Öğrencinin kesici delici aletle yaralanma durumu		
8. Öğrenciye inhalasyon yolu ile solunum yolu hastalığı bulaşma durumu		
9. Klinik uygulama alanında dezenfeksiyonun yetersiz yapılması durumu		
10. Klinik uygulama alanında çalışan ekibin asepsi kurallarına uymaması durumu		
11. Klinik uygulama alanında kişisel koruyucu önlemlerin (eldiven, maske vb.) alınmaması durumu		

Tehlikeli Atık Risk Faktörleri		
1. Klinik uygulama alanında risk yaratan delici, kesici atıkların uygun toplanma durumu		
2. Klinik uygulama alanındaki kimyasal atıkların (antiseptikler, dezenfektanlar, kemoterapotik ilaçlar vb.) uygun toplanma durumu		
Alerji Risk Faktörleri		
1. Öğrencide eldiven kullanımına bağlı oluşan lateks alerjisi gelişme durumu		
2. Öğrencide antiseptiklerin kullanımına bağlı oluşan cilt alerjisi gelişme durumu		
3. Öğrencide dezenfektan vb. inhalasyonuna bağlı gelişen reaksiyon durumu		
4. İlaç sıçramalarına maruz kalma ile ilaç reaksiyonu oluşma durumu		
İletişim Risk Faktörleri		
1. Öğrencide hasta yakınları ile yaşadığı iletişim sorunlarına bağlı öfke ve stres gelişme durumu		
2. Öğrencide çalışanlar ile yaşadığı iletişim sorunlarına bağlı öfke ve stres gelişme durumu		
3. Öğrencinin öfke ve saldırganlığa maruz kalma durumu		
4. Öğrencinin sözel şiddete maruz kalma durumu		
5. Öğrencinin cinsel tacize (sözel veya fiziksel) maruz kalma durumu		

Dersin Sorumlu Öğretim Üyesi:

İmza:

KLİNİK UYGULAMA ALANINDA KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER VE YAPILMASI GEREKENLER

Aşağıda sıralanan klinik uygulama alanlarındaki risklerden herhangi biriyle karşılaşıldığında; hastane sağlıkta kalite standartları prosedür/talimatlarına uygun olarak gerekli formlar doldurulur (İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı olmayan kurumlardaki uygulama alanlarında ilgili kurumun mevzuatlarına göre hareket edilir), hastanenin ilgili birimine klinik uygulama sorumlusu bilgisi dahilinde ve/veya gözetiminde teslim edilir.

KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER	YAPILMASI GEREKENLER	SORUMLU KİŞİ VE BİRİMLER
1. Ergonomik Risk Faktörleri	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilere vücut mekanikleri ilke ve kurallarına yönelik eğitim verilmelidir. • Öğrencilere güvenli çevrenin sağlanmadığı (aydınlatılmış ortam, ıslak zemin vb.) ortamlarda bulunmaması gerektiği açıklanmalıdır. <p><i>Herhangi bir düşme/yaralanma durumunda;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenci henüz yerde iken en yakınındaki hekim veya hemşire tarafından değerlendirilmesi yapılmalıdır. • Olası yaralanmalar tanımlanıp öğrencinin güvenliği sağlanmadan, yerinden hareket ettirilmemelidir. • Öğrencinin yerinden hareket ettirilmesine engel olacak yaralanma yok ise, diğer ekip üyeleri ile birlikte dinlenmesi için yatak/sedyeye alınmalıdır. • Bireyin yerinden hareket ettirilmesine engel olacak yaralanma var ise, olay yerinde hekim tarafından uygun müdahale yapılmalı, birey ek girişim ve tetkik ihtiyacı yönünden değerlendirilmelidir.	<ul style="list-style-type: none"> • Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı • Klinik Sorumlu Hemşiresi • Uygulama Alanı Eğitim Birimi • İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi • Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı

2. Enfeksiyon Risk Faktörleri	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenciler uygulamaya çıkmadan önce asepsi ve antisepsi konuları hakkında bilgilendirilmelidir. <p>Öğrencinin enfekte kan veya vücut sıvısı ile teması durumunda;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cilde temas ettiğinde hemen su ve sabunla yıkanmalıdır. • Ağıza temas ettiğinde asla yutulmamalıdır ve su ile iyice çalkalanmalıdır. • Göze temas ettiğinde hemen bol suyla yıkanmalıdır. • Küçük kesilere temas ettiğinde, su ve sabunla yıkanmalı ve ardından antiseptik solüsyonla temizlenmelidir. Çok ciddi kanamalar dışında sıkı tampon yapılmamalıdır. <p>Öğrencinin kesici delici alet ile yaralanması durumunda;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yaralanan bölge hemen sabun ve su ile yıkanmalı ve antiseptik solüsyonla temizlenmelidir. • Yaralanan kişinin tetanoz aşısı ile bağışıklama durumu sorgulanmalıdır. • Tetanoz aşısı hiç yapılmamışsa aşılama için Enfeksiyon Kontrol Komitesi'ne yönlendirilir. <p>Öğrencinin temas/damlacık/solunum izolasyonu gerektiren hastalara bakım vermesi durumunda;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enfeksiyon Kontrol Komitesi talimat/prosedürlerine uygun hareket edilir. <p>Teması durumunda;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enfeksiyon Kontrol Komitesine yönlendirilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı • Klinik Sorumlu Hemşiresi • Uygulama Alanı Eğitim Birimi • İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi • Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı
--------------------------------------	---	--

3. Tehlikeli Atık Risk Faktörleri	<i>Delici, kesici ve kimyasal atıkların uygun toplanması durumunda;</i> <ul style="list-style-type: none"> • Atık yönetimi konusunda öğrenci bilgilendirilmelidir. • Klinik uygulama alanındaki tehlikeli atıklardan delici, kesici atıklara maruz kalındığında delici-kesici alet yaralanmaları maddeleri/ prosedürü uygulanmalıdır. • Klinik uygulama alanındaki kimyasal atıkların (antiseptikler, dezenfektanlar, kemoterapotik ilaçlar vb.) toplanma sırasında maruz kalmamak için uzak durulur/dikkatli olunmalıdır. • Klinik uygulama alanındaki kimyasal atıklara maruz kalındığında kimyasal uygulama alanının atık maruziyet maddeleri/ prosedürü uygulanmalıdır.	<ul style="list-style-type: none"> • Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı • Klinik Sorumlu Hemşiresi • Uygulama Alanı Eğitim Birimi • İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi • Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı
--	---	--

4. Alerji Risk Faktörleri	<p><i>Lateks alerjisi durumunda;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrenci lateks alerjisi öyküsü olduğunu uygulamadan sorumlu öğretim elemanı ve klinik sorumlusuna bildirmelidir. • Öğrenci lateks içermeyen eldiven kullanması konusunda bilgilendirilmelidir. • Öğrenci kullanacağı ürünü lateks yönünden kontrol etmelidir. • Öğrenci lateks ile çapraz reaksiyon veren meyveler (avokado, muz, kestane, kivi, şeftali) konusunda bilgilendirilmelidir. • Anafilaktik reaksiyon öyküsü olan öğrenciler mutlaka adrenalin oto enjektör taşıması konusunda bilgilendirilmelidir. <p><i>Antiseptik, dezenfektan vb. kullanımına bağlı reaksiyonu durumunda;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Antiseptik, dezenfektan vb. alerjisi olan öğrenci madde ile cilde temas durumunda bölgeyi bol su ile yıkamalıdır. • Antiseptik, dezenfektan vb. temas ettiği bölge kızarıklık, tahriş, alerji, yara ve yanık gibi belirtiler yönünden değerlendirilmeli ve bu belirtilerin varlığında öğrenci acil servise yönlendirilmelidir. • Öğrenci solunum sıkıntısı, bilinç düzeyinde bozulma vb. gibi belirtiler yönünden değerlendirilir ve bu belirtilerin varlığında acil servise yönlendirilir. <p><i>İlaç sıçramalarına maruz kalma ve ilaç reaksiyonu durumunda;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • İlaç göze temas etti ise göz bol su ile yıkanmalıdır. • İlaç cilde temas etti ise cilt bol su ile yıkanmalıdır. • İlacın temas ettiği bölge kızarıklık, tahriş, alerji, yara ve yanık gibi belirtiler yönüyle değerlendirilir ve bu belirtilerin varlığında öğrenci acil servise yönlendirilmelidir.	<ul style="list-style-type: none"> • Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı • Klinik Sorumlu Hemşiresi • Uygulama Alanı Eğitim Birimi • İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi • Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı
----------------------------------	--	--

5. İletişim Risk Faktörleri	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilere hemşirelik eğitiminin ilk yılında Stresle Baş Etme ve Öfke Yönetimi eğitimleri verilmelidir. • Öğrenciler ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliği dersi klinik uygulamasında hastalarla yapılan terapötik görüşme teknikleri konusunda bilgilendirilmelidir. <p>Öğrencilere yönelik olası bir duygusal, sözel, fiziksel ya da cinsel saldırı durumunda;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin; fiziksel, sözel, cinsel saldırıya maruz kalması durumunda; hastane Sağlıkta Kalite Standartları'nda tanımlanan Beyaz Kod prosedürüne göre hareket edilir, diğer kurumlardaki uygulamalarda ise kurumun yasal prosedürlerine uygun olarak kolluk kuvvetlere bildirimler uygulama sorumlusu bilgisi dahilinde yapılmalıdır. • Hastane sağlıkta kalite standartları prosedür/talimatlarına uygun olarak gerekli formlar doldurulur (İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı olmayan kurumlardaki uygulama alanlarında ilgili kurumun mevzuatlarına göre hareket edilir), hastanenin ilgili birimine klinik uygulama sorumlusu bilgisi dahilinde ve/veya gözetiminde teslim edilir. • Şiddet uygulayan kişiye karşı sakin olunmalı, sınır konulmalı ve yeterine fiziksel mesafe oluşturulmalıdır. • Şiddet uygulayan kişi ile iletişimde kişiye bağırılmamalı, tehdit edilmemeli, kapıya yakın tarafta durulmalıdır.	<ul style="list-style-type: none"> • Uygulama Alanından Sorumlu Öğretim Elemanı • Klinik Sorumlu Hemşiresi • Uygulama Alanı Eğitim Birimi • İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi • Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı
------------------------------------	---	--